

Forslag

til

Lov om ministres ansvarlighed.

Fremsat den 17. oktober 1963 af *Ninn-Hansen, Helga Pedersen, Vagn Bro, Erik Eriksen, Poul Møller, Harald Nielsen, Poul Sørensen og Thestrup.*

§ 1. Ministrene er ansvarlige for regeringens førelse efter de i grundloven fastsatte regler. Hvor denne lov intet andet bestemmer, bærer en minister ansvaret for handlinger og undladelser i overensstemmelse med, hvad der er fastsat i den øvrige lovgivning, herunder tjenestemandsløven og den borgerlige straffelov.

Stk. 2. Hvor betingelserne i medfør af stk. 1 er til stede for, at en minister bærer ansvaret for en handling eller undladelse, kan vedkommende minister ifalde straf- og erstatningsansvar. Hvor denne lov intet andet bestemmer, ifalder en minister ansvar til straf og erstatning i medfør af dansk rets almindelige regler herom.

§ 2. For skriftligt udfærdigede beslutninger, der er underskrevet af kongen, og som vedrører lovgivningen eller regeringen, er den minister, der har medunderskrevet beslutningen, ansvarlig. For sådanne beslutninger såvel som andre beslutninger, der er truffet i statsråd eller ministerråd, jfr. grundlovens §§ 17 og 18, er enhver minister, der har foreslået, tilskyndet til eller tilrådet beslutningen, ansvarlig. For en sådan beslutning, der træffes som et væsentligt led i regeringens almindelige politik, er enhver minister, der har været til stede og ikke har modsat sig beslutningen, ansvarlig.

§ 3. Er en regeringshandling, hvis udførelse i henhold til grundloven eller den almindelige lovgivning påhviler kongen, ikke foretaget, har vedkommende minister ansvaret. Enhver minister, der har foreslået, tilskyndet til eller tilrådet, at den pågældende regeringshandling undlades, er tillige ansvarlig herfor.

§ 4. For sin øvrige embedsførelse er en minister ansvarlig i overensstemmelse med følgende regler:

a. en minister er ansvarlig for sine handlinger og undladelser, herunder for alle beslutninger, som han har forsynet med sin underskrift,

b. en minister er ansvarlig for underordnede, der handler i henhold til en speciel bemyndigelse fra ministeren,

c. en minister er ansvarlig for underordnede beslutninger, når han har været bekendt med, at en beslutning ville blive truffet, og har undladt at skride ind,

d. en minister er ansvarlig for underordnede beslutninger, når han, efter at beslutningen er truffet, er blevet bekendt med denne og har undladt at forhindre dens gennemførelse,

e. en minister er ansvarlig for underordnede handlinger og undladelser, når disse har været et nødvendigt eller dog som naturligt forudsat middel til gennemførelse af en beslutning, for hvilken ministeren er ansvarlig,

f. en minister er ansvarlig for underordnede handlinger og undladelser, når han har forsømt ved instruktioner eller et rimeligt tilsyn at sikre sig imod fejl og forsømmelser fra de pågældendes side.

§ 5. I overensstemmelse med de foranstående regler pådrager en minister sig ansvar:

a. hvis han forsætligt eller uagtsomt træffer beslutninger eller gennemfører foranstaltninger, der er i strid med grundloven, statsretlig praksis, lovgivningen eller en af folketinget truffet beslutning, eller han

undlader at opfylde de pligter, der påhviler ham i medfør heraf, eller som følger af hans embedsforretningers karakter,

b. hvis han med forsæt eller grov uagtsomhed giver folketinget urigtige eller vildledende oplysninger, eller hvis oplysninger af væsentlig betydning for folketingets virksomhed bliver fortiet,

c. hvis han, selv om han ikke har overskredet sin myndigheds grænser, begår åbenbart misbrug af sin myndighed.

§ 6. Overtrædelse af bestemmelserne i denne lov straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år. Foreligger der kun uagtsomt forhold, er straffen bøde. Straffen kan under særlige omstændigheder bortfalde.

Stk. 2. Ved udmålingen af straffen for uhjemlet afholdelse af statsudgifter skal der

tages hensyn til, om der overhovedet ikke har været bevilget noget beløb til det pågældende formål, eller om der foreligger en overskridelse af et bevilget beløb.

Stk. 3. En ministers strafansvar efter denne lovs § 5 bortfalder ved forældelse. Forældelsesfristen er 5 år og løber fra det tidspunkt, hvor folketinget er blevet bekendt med lovovertrædelsen.

Med hensyn til forældelsesfristens beregning finder reglerne i borgerlig straffelovs § 94 anvendelse.

§ 7. For overtrædelser af bestemmelserne i denne lov ifalder en minister erstatningsansvar over for statskassen. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, når omstændighederne taler derfor.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget svarer med ganske enkelte ændringer, som er omtalt nedenfor, til et af forslagsstillerne den 12. december 1962 fremsat lovforslag, jfr. Folketingstidende 1962-63, tillæg A. sp. 489, og forhandlingerne sp. 1803 og 2115. Dette lovforslag henvistes efter 1. behandling til et udvalg, som imidlertid ikke afsluttede sit arbejde inden folketingsårets udløb, men afgav en beretning om sit arbejde, jfr. tillæg B. sp. 1465.

Om lovforslaget henvises i det hele til de bemærkninger, der ledsagede det tidligere lovforslag, idet der om de foretagne ændringer skal anføres følgende:

Til § 3.

I det tidligere lovforslag indeholdt paragraffen som 2. punktum følgende bestemmelse: „Kan der med føje rejses tvivl om, hvilken minister ansvaret påhviler, er statsministeren ansvarlig.“

Allerede under 1. behandling af lovforslaget erklærede forslagsstillerne sig villige til under hensyn

til de herunder rejste indvendinger mod bestemmelsen at lade den udgå. Bestemmelsen er derfor ikke medtaget i dette lovforslag.

Til § 5.

Formuleringen af bestemmelsen i punkt a. om en ministers ansvar for beslutninger eller foranstaltninger i strid med en af folketinget truffet beslutning er ændret i forhold til det tidligere lovforslag.

I en redegørelse fra justitsministeren vedrørende det nævnte forslag (optrykt som bilag til udvalgets beretning) udtales bl. a., at bestemmelsen vil omfatte tilsidesættelse af et mistillidsvotum i henhold til grundlovens § 15, men synes efter affattelsen at have et videre sigte.

Den ændrede formulering tilsigter at tydeliggøre, at det er forslagsstillerens ønske, at bestemmelsen har et sådant videre sigte.

I punkt c. er foretaget en mindre ændring for at bringe bestemmelsen helt i overensstemmelse med § 9 i loven af 1939.